



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně senátu Mgr. Jitky Zavřelové a soudců Mgr. Jana Čížka a Mgr. Lenky Oulíkové ve věci

žalobce:

V. S.,
bytem X,
zastoupený advokátem JUDr. Michalem Špírkem,
sídlem Vysoká 92, Rakovník,

proti
žalovanému:

Krajský úřad Středočeského kraje,
sídlem Zborovská 81/11, Praha 5,

za účasti

osob zúčastněných na řízení: 1. M. K.,
sídlem X,
zastoupený advokátkou Mgr. Petrou Krtkovou,
sídlem Kolínská 1686/13, Praha 3,
2. J. F.,
3. Z. F.,
oba bytem X,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 5. 2017, č. j. 036239/2017/KUSK,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 5. 2017, č. j. 036239/2017/KUSK, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 19 580,50 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám JUDr. Michala Špírka, advokáta.**

III. Osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) se žalobce domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, jímž žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Městského úřadu R. (dále též „správní orgán I. stupně“) ze dne 11. 1. 2017, č. j. MURA/2369/2017, ve znění rozhodnutí o opravě zjevných nesprávností ze dne 16. 2. 2017, č. j. MURA/9077/2017 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím správní orgán I. stupně rozhodl podle § 55 odst. 4 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, ve znění účinném do 30. 6. 2017 (dále jen „vodní zákon“) tak, že stavba potrubí zhotoveného převážně z betonových trubek DN 400 v délce cca 26,5 m (dále též „posuzované potrubí“) sloužící k odvádění povrchových vod na pozemku p. č. X v k. ú. K. u R. v obci K. je vodním dílem ve smyslu § 55 odst. 1 písm. c) vodního zákona, druh vodního díla: stavba kanalizační stoky dešťové kanalizace. Ve výroku rozhodnutí jsou uvedeny další údaje o vodním díle. Správní orgán I. stupně deklaruje, že potrubí je umístěno na pozemku p. č. X. Je zhotoveno převážně z betonových trubek DN 400 v délce 26,5 m. Potrubí vede podél celé hranice mezi pozemky p. č. X a X. Do potrubí je zaústěna část vedlejší stoky dešťové kanalizace vedoucí po pozemcích p. č. X, X, X, X a X a kanalizační přípojky z nemovitostí č. p. X a X v K.. Předmětné potrubí je zaústěno do hlavní stoky dešťové kanalizace městysu K. na pozemku p. č. X. Potrubí vzniklo stavební činností, jedná se tedy o stavbu dle § 2 odst. 3 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“). Potrubí slouží k nakládání s povrchovými vodami, tj. k odvádění povrchových vod. Předmětná stavba je nedílnou součástí vedlejší stoky dešťové kanalizace vedené po pozemcích p. č. X, X, X, X a X. Jelikož je předmětná stavba zaústěna do hlavní stoky dešťové kanalizace v ulici P., je součástí dešťové kanalizace městyse K., která je zaústěna do bezejmenného přítoku H. potoka IDVT: 10279615, č. h. p. 1-11-03-0110-0-00.

Obsah žaloby a vyjádření k žalobě

2. Žalobce předně namítá, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné, neboť se žalovaný dostatečně nevypořádal s jeho odvolacími námitkami směřujícími proti nedostatečnému odůvodnění prvostupňového rozhodnutí, jeho nepřehlednosti a nelogičnosti. Vytýká žalovanému, že se dostatečně nevypořádal s námitkou, v níž tvrdil, že správní orgán I. stupně neuvedl, na základě jakých podkladů dospěl k jakým skutkovým zjištěním, jak podklady hodnotil, jak se skutková zjištění promítla ve výroku rozhodnutí, jakými úvahami byl veden při výkladu zákona a proč některé žalobcem navržené podklady nepoužil jako podklad pro rozhodnutí (respektive je toliko zařadil do seznamu podkladů, aniž uvedl, k jakým skutkovým zjištěním na jejich základě dospěl). Uvádí, že hodnocení podkladů nedoplnil ani žalovaný, ačkoli žalobce v řízení vznášel námitky týkající se věrohodnosti a relevance podkladů. Z odůvodnění prvostupňového rozhodnutí neplyne, zda správní orgán I. stupně provedl navržené šetření v knize vodních děl a evidenci vodních děl a knize družstva K. zabývajícího se výstavbou vodních děl, ani k jakým zjištěním dospěl na základě kupní smlouvy ze dne 23. 5. 1974, výpisu z pozemkové knihy, e-mailů mezi žalobcem a městysem K., mapy císařských povinných otisků z roku 1952, topografické mapy z roku 1952, výpisu z knihy vodních děl, mapy odvodnění V. n. obce K. a e-mailu odborníka na důlní činnost, které žalobce označil k prokázání tvrzení, že se na pozemcích č. X, X, X, X, X a X vodní dílo nenacházelo a potrubí je pouze nelegální stavbou jakési přípojky. Žalobce má za to, že pokud by šlo o vodní dílo, bylo by zdokumentováno a zaevidováno.

3. Žalobce též vytýká žalovanému, že se nevypořádal s odvolacími námitkami směřujícími proti nedostatečně zjištěnému skutkovému stavu (kudy potrubí vede, z čeho je zhotoveno, co je do něj napojeno, kam je zaústěno a k čemu slouží). Žalobce uvádí, že tato zjištění nelze učinit na základě fotografií ze dne 16. 7. 2015. Pokud správní orgán I. stupně vycházel při popisu stavby na pozemku p. č. X z protokolu o kontrole č. j. OZP/36173/2015/Sm, žalobce namítá, že stavba nemohla být při kontrole náležitě ohledána, neboť byla zahrnuta zeminou a z povrchu ji bylo možné ohledat pouze v jediném místě jejího poškození. Dle žalobce nemohlo být při kontrole náležitě ohledáno ani potrubí na pozemcích p. č. X a X, ani jiná na ně případně napojená potrubí. Správní orgán I. stupně se při kontrole zaměřoval pouze na kontrolu průchodnosti potrubí, nikoli na jeho stav. Tvzení, že správní orgán I. stupně neměl pochybnosti, že jde o vodní dílo, žalobce považuje za neodůvodněný subjektivní názor. Namítá, že nebylo podloženo ani tvrzení o délce potrubí, materiálu a přípojkách od domu č. p. X a X. Žalobce považuje za nepřezkoumatelný závěr žalovaného, že případné odchylky stavu potrubí od skutečnosti nemají vliv na rozhodnutí, zda jde o vodní dílo. Žalobce namítá, že nebylo zjištěno, k čemu potrubí slouží. Aby správní orgán I. stupně mohl deklarovat, že jde o určité vodní dílo, musel by dle žalobce zjistit faktický stav potrubí a k čemu slouží. Nebylo-li provedeno ohledání celého potrubí zevnitř kamerou a zjištěno, co je do něj napojeno, nelze s jistotou určit, čemu převážně slouží. Žalobce přitom v řízení namítal, že neslouží jen k odvodu dešťových vod, ale především k nelegálnímu vypouštění odpadních vod ze sousedních pozemků. Řízení bylo vedeno z moci úřední a bylo povinností správních orgánů náležitě zjistit skutečný stav. Pokud žalovaný považuje pro právní posouzení věci za významné, zda potrubí odvodňuje pozemek, nebo pozemky, pak měl jednoznačně uvést, k čemu slouží. Upozorňuje na rozpor mezi odůvodněním a výrokem prvostupňového rozhodnutí, který spatřuje v tom, že podle odůvodnění slouží stavba potrubí na pozemku p. č. X k odvádění povrchových vod vzniklých dopadem atmosférických srážek na výše položeném pozemku, přičemž ve výroku je uvedeno *...slouží k odvádění povrchových vod na pozemku p. č. X*. Žalovaný se dle žalobce též nevypořádal s rozporem, který žalobce spatřoval v tom, že správní orgán I. stupně konstatoval, že mohl vycházet jen ze skutečností známých mu z úřední činnosti, neboť při ústním jednání zjistil, že žalobce potrubí zahrnul, současně však uvedl seznam podkladů pro rozhodnutí. Žalobce dále vytýká žalovanému, že se nevypořádal s namítaným nedostatkem odůvodnění a podkladů pro rozhodnutí ve vztahu k části výroku, podle níž se na pozemcích p. č. X, X, X, X a X nachází vedlejší stoka dešťové kanalizace. Žalovaný pouze konstatoval, že pochybnosti se týkaly pouze potrubí na pozemku p. č. X a o dalších částech potrubí na pozemcích p. č. X, X, X, X a X neměl správní orgán I. stupně pochybnosti. Takové odůvodnění považuje žalobce za nedostatečné a nepřezkoumatelné, neboť závěr o povaze potrubí na pozemku p. č. X jako kanalizační stoky byl odůvodněn tím, že jde o nedílnou součást kanalizační stoky vedoucí po pozemcích p. č. X, X, X, X a X.
4. Žalobce má za to, že se žalovaný nevypořádal ani s jeho námitkou týkající se nesprávného právního posouzení potrubí jako vodního díla, jestliže svůj závěr o tom, že jde o stoku dešťové kanalizace, založil pouze na tom, že nejde o přípojku, neboť § 3 odst. 2 zákona o vodovodech a kanalizacích hovoří o odvodnění pozemku, nikoli pozemků. Namítá, že zákon nevylučuje, aby byla kanalizační přípojka rozvětvená a byly do ní vyústěny vnitřní kanalizace několika staveb a odvodnění více pozemků, tedy aby sloužila k odvádění vody od několika staveb či pozemků. Navíc žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že potrubí slouží k odvádění povrchových vod z pozemku. Takové potrubí je třeba posoudit jako kanalizační přípojku. Nevysvětlil také, proč se odchýlil od odůvodnění správního orgánu I. stupně, který posuzoval potrubí na základě toho, co je do něj napojeno.
5. Žalobce dále namítá nesprávné právní posouzení potrubí na pozemku p. č. X jako vodního díla. Správní orgány neodůvodnily aplikaci § 55 odst. 1 písm. c) vodního zákona, na který odkazuje výrok prvostupňového rozhodnutí. V odůvodnění citovaly pouze definici kanalizace v § 2 odst. 2 zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých

zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o vodovodech a kanalizacích“). Žalobce odmítá právní závěr, že stavba na pozemku p. č. X je vodním dílem – kanalizační stokou dešťové kanalizace učiněný na základě odůvodnění, že jde o nedílnou součást kanalizační stoky vedoucí na pozemcích p. č. X, X, X, X a X. Nesouhlasí s tím, že se na uvedených pozemcích nachází kanalizační stoka dešťové kanalizace. Namítá, že ve vztahu k tomuto závěru odůvodnění postrádá skutková zjištění a jejich právní posouzení, a je tedy nepřezkoumatelné. Upozorňuje také, že opravený výrok neodpovídá odůvodnění, neboť podle výroku se na pozemku p. č. X stavba kanalizační stoky nenachází. Žalobce též nesouhlasí s posouzením stavební proluky na pozemcích p. č. X, X a X jako stoky dešťové kanalizace. Z fotografií je patrné, že jde o nezastavěnou část pozemku mezi domy, na niž vytéká voda ze svodů, přičemž pouze v některých částech je povrch zpevněn, aby byl pozemek odvodněn a voda se nevsakovala k základům. Žalovaný bez jakéhokoli odkazu na právní ustanovení či normu konstatoval, že dešťová kanalizace může vést otevřeným korytem a nemusí být zhotovena ze souvislého vodotěsného potrubí. Dle žalobce se však na pozemcích otevřené koryto nenachází, k tomu poukazuje na fotografie v protokolu o kontrole. Jde pouze o zpevnění pozemku, aby se voda nevsakovala a odtékala do vpusti na hranici pozemků p. č. X a X. Dále žalobce namítá, že na pozemky p. č. X, X a X jsou vyvedeny svody, ačkoli se v souběžných ulicích K. a U H. nachází veřejná dešťová kanalizace, na niž se měli vlastníci přes své pozemky napojit. Existenci této kanalizace bylo možné ověřit, pokud by si správní orgány opatřily jako podklad pro rozhodnutí stavebně technickou dokumentaci kanalizace městyse K., kterou žalobce navrhl k důkazu. Žalovaný uvedl, že v těchto ulicích dle sdělení starostky kanalizace nevede. Žalobce namítá, že sdělení není uvedeno v podkladech prvostupňového rozhodnutí a správní orgány k důkazu neopatřily navrhovanou dokumentaci dešťové kanalizace, a to ani k doložení svého závěru, že stavba vedlejší stoky je zaústěna do hlavní stoky dešťové kanalizace v ulici P. a je součástí dešťové kanalizace městyse K.. Uvádí, že v ulici K. se nachází obdobné kanálové vpusti jako před jeho domem v ulici P.. Nejde-li v ulici K. o obecní dešťovou kanalizaci, pak se nemusí dešťová kanalizace nacházet ani před jeho domem. Žalobce odmítá závěr, podle něhož je stoka dešťové kanalizace vedená po pozemcích p. č. X, X, X, X a X součástí dešťové kanalizace městyse K.. Podle vyjádření obce ze dne 17. 8. 2015 není potrubí na pozemku p. č. X v jejím vlastnictví. Pokud by bylo potrubí součástí obecní dešťové kanalizace, tedy součástí věci, nemohlo by být samostatným předmětem vlastnictví. Jen ze zaústění do hlavní stoky dešťové kanalizace městyse K. (z podkladů ani tento závěr dle žalobce nevyplývá) nelze dovodit, že jde o její součást. Poukazuje na to, že i přípojky jsou zaústěny do kanalizačních stok a jsou samostatnými stavbami a předmětem vlastnictví.

6. Žalobce též namítá, že se žalovaný dostatečně nevypořádal s jeho námitkami ohledně nezákonnosti podkladů pro rozhodnutí. Uvádí, že náčrt potrubí (podklad č. 2) měl být podle prvostupňového rozhodnutí dokladem o tom, kdy stavba vznikla a kdo ji postavil. Tyto skutečnosti však nelze dle žalobce z plánu doložit, neboť z něj není zřejmé, kdo, kdy ani za jakým účelem plánek vyhotovil. Skutečnost, že jde o podpis bývalého vlastníka pana S., není doložena. Žalobce vyjadřuje pochybnosti o původu a konzistentnosti plánu s poukazem na rozdíly mezi starším a novým písmem, i o jeho pravdivosti. Upozorňuje, že na něm není zakreslen svod či přípojka z nemovitosti č. p. X na pozemku p. č. X, který měl být dle vyjádření Z. K. k podkladům pro rozhodnutí do rour položených v roce 1969 J. K. napojen. Upozorňuje, že dle správního orgánu I. stupně měl doplnit podpis a datum J. K. při místním šetření dne 3. 11. 2016, avšak protokol o místním šetření neuvádí, že by při něm došlo k podpisu, a nezmiňuje ani jeho přítomnost. Z podpisu na plánu nelze dovozovat, že náčrt odpovídá skutečnosti, neboť takové prohlášení neobsahuje. Žalobce se domnívá, že správní orgány, aniž to uvedly, při popisu stavby (stavu a podoby potrubí) vycházely z tohoto plánu, mj. ohledně přípojek. Kým byla stavba zhotovena, nebylo pro posouzení, zda jde o vodní dílo, rozhodné. Žalobce se domnívá, že by mohlo jít o zákres kanalizační přípojky pro odvod dešťové vody původně založený ve spise Úřadu městyse K. k připojení domu na obecní dešťovou kanalizaci.

Při nahlédnutí do spisu zjistil, že náskres připojení domu č. p. X na veřejnou kanalizaci, který je uveden jako podklad, se ze spisu ztratil. Pokud bylo původně potrubí evidováno Úřadem městyse K. jako přípojka, není dle žalobce důvod, aby bylo nyní posouzeno jako stoka dešťové kanalizace. Dále žalobce brojí proti záznamu z místního šetření ze dne 28. 7. 2016. Uvádí, že místní šetření patrně navazovalo na kontrolu vedenou pod sp. zn. OZP01/36173/2015/Sm, nicméně není zřejmé, v rámci jakého řízení či postupu bylo provedeno. Byla ho přítomna pouze úřední osoba, žalobce o něm nebyl vyrozuměn a neměl možnost se na místě s jeho výsledky seznámit a vyjádřit se k nim. Dle názoru žalobce se jednalo svou povahou o kontrolu, která však nebyla provedena v souladu se zákonem č. 255/2012 Sb., o kontrole, a nelze ho proto použít jako podklad pro rozhodnutí a rozhodnutí vydané na jeho základě je nezákonné. Žalovaný přitom uvedl, že na základě tohoto podkladu správní orgány zjistily skutečnosti o průtočnosti a zaústění potrubí do obecní dešťové kanalizace, které žalovaný považuje za dostatečné pro zjištění stavu. Ve vztahu ke sdělení městyse K. o provedení zkoušky průchodnosti dešťové kanalizace na pozemku p. č. X uvádí, že je nelze jako podklad použít, neboť obec není k provedení kontroly věcně příslušná a nemá k tomu odbornou způsobilost. Správní orgán I. stupně nebyl oprávněn obec o provedení takového úkonu požádat. Zkouška byla provedena bez vědomí žalobce.

7. Konečně žalobce namítá nepřiměřený zásah do svého vlastnického práva dle § 59a zákona o vodách. Upozorňuje, že vlastníci pozemků p. č. X, X, X, X, X a X mohou dešťové vody ze staveb a pozemků odvádět do obecní dešťové kanalizace přes své pozemky. Namítá také, že nebyla zohledněna jeho námitka, že stavba slouží zejména k nelegálnímu odvádění odpadních vod, o čemž dle žalobce svědčí neidentifikovatelná vyústění vnitřních kanalizací v proluce na pozemcích p. č. X, X a X a znečištění potrubí na pozemku žalobce. Namítá, že mu nebyl dán prostor k prokázání těchto tvrzení, neboť nebyly provedeny navržené důkazy výsledky svědků a rozborů vody a půdy. Podání žalobce nebylo vyhodnoceno ani jako podnět k provedení kontroly dodržování nakládání s odpadními vodami na sousedních pozemcích (kontrola byla provedena jen u žalobce, ačkoli již na počátku dokládal těsnost jímky odpadních vod).
8. Žalovaný navrhuje zamítnutí žaloby. Ve vyjádření odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí a obsah správního spisu s tím, že námitky uplatněné v žalobě se v podstatě shodují s námitkami odvolacími.
9. Žalobce v replice trvá na tom, že správní orgány nedostatečně zjistily skutkový stav a nesprávně právně posoudily potrubí na pozemku žalobce jako vodní dílo. Opakuje, že vypořádání odvolacích námitek bylo nedostatečné, čemuž odpovídá obecné vyjádření žalovaného k žalobě. Spolu s replikou předložil čestná prohlášení osob, jejichž výsledky navrhoval k prokázání nelegálního odvádění odpadních vod ve správním řízení, a odpovědi na žádosti žalobce o poskytnutí informací, které se týkají existence obecní dešťové kanalizace. Dokládá jimi, že správní orgán I. stupně neměl k dispozici projektovou dokumentaci dešťové kanalizace, z níž by čerpal informace o tom, kudy a kam vede, přičemž dokumentaci nemá ani městys K.. Žalobce předložil plán dešťové kanalizace obce a historické mapy, na nichž není kanalizace ani jiné vodní dílo na pozemku p. č. X zakresleno.
10. Osoba zúčastněná na řízení 1 uvádí, že je vlastníkem pozemku p. č. X, ve kterém je vedena dešťová kanalizace, do níž je zaústěno posuzované potrubí, jež je dle rozhodnutí správního orgánu I. stupně součástí obecní kanalizace.
11. Osoby zúčastněné na řízení 2 a 3 ve společném vyjádření uvádí, že žalobce úmyslně zneprůchodnil dešťovou kanalizaci, která vede jejich pozemkem, čímž ohrožuje jejich nemovitost, neboť voda nemůže odtékat do obecní kanalizace, vsakuje se do půdy a ohrožuje statiku domu.

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

12. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, po vyčerpání řádných opravných prostředků, osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Jde tedy o žalobu věcně projednatelnou. Soud při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který zde byl v době jeho vydání (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), přičemž ho přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Soud o věci rozhodl bez jednání, neboť žalovaný s tímto postupem souhlasil a žalobce na výzvu soudu nesdělil, že by s rozhodnutím věci bez jednání nesouhlasil, a má se tedy za to, že s tímto postupem souhlasí (§ 51 odst. 1 s. ř. s.); nadto soud dospěl k závěru, že je na místě postup podle § 76 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.

Skutková zjištění vycházející z obsahu správního spisu

13. Ze správního spisu soud zjistil, že správní orgán I. stupně prováděl v době od 2. 7. 2015 do 4. 11. 2015 kontrolu, jejímž předmětem bylo dodržování povinností vlastníka vodního díla – odvodňovacího zařízení na pozemcích p. č. X, X, X, X, X, X, X, X, X a X dle § 59 vodního zákona, zejména povinnosti udržovat vodní dílo v řádném stavu tak, aby nedocházelo k ohrožování bezpečnosti osob, majetku a jiných chráněných zájmů. Dne 16. 7. 2015 proběhla kontrola na místě, o níž byl sepsán protokol o kontrole sp. zn. OZP01/36173/2015/Sm.
14. Dle protokolu o kontrole bylo v průběhu vodoprávního dozoru zjištěno, že se na pozemku žalobce p. č. X nachází vedlejší stoka dešťové kanalizace, která svádí dešťové vody z nemovitostí č. p. X, X, X, X, X, X, X, X, X a X v K.; dešťová kanalizace je na pozemku p. č. X tvořena betonovými rourami DN 400, které byly položeny do otevřené strouhy v roce 1978 panem S.. Stavební povolení ani projektová dokumentace nebyly dohledány. Dále protokol o kontrole uvádí, že žalobce v roce 2015 posuzované potrubí rozkopal a zabetoval, čímž narušil odtokové poměry a voda neodtékala do obecní dešťové kanalizace. Poté posuzované potrubí částečně zprůchodnil odstraněním části betonové zátky a následně po kontrole na místě dne 16. 7. 2015 umístěním plastové roury. Dne 16. 7. 2015 byla na místě provedena kontrola, při níž bylo dle protokolu o kontrole zjištěno, že dešťová kanalizace na pozemku p. č. X je tvořena betonovými rourami DN 400, v horní části je poškozená a jsou do ní svedeny dešťové vody ze staveb č. p. X a X; na pozemku p. č. X se nachází zděná stoka čtvercového půdorysu 50 x 50 cm vedoucí pod nemovitostí č. p. X, do níž je svedena dešťová voda z této nemovitosti; na pozemku p. č. X je dešťová kanalizace tvořena betonovými rourami DN 400, do níž jsou svedeny dešťové vody ze staveb č. p. X, X a X; do otevřené částečně vydlážděné dešťové kanalizace mezi stavbami č. p. X a X ústící do zatrubněné části na pozemku p. č. X jsou svedeny dešťové vody z těchto staveb, přičemž část otevřené částečně vydlážděné kanalizace se nachází zřejmě na pozemcích p. č. X a X a jsou do ní svedeny dešťové vody ze staveb č. p. X, X a X. V nezatrubněné části – proluce mezi stavbami se nacházela zeleň a odplavitelný materiál. Při ústním jednání dne 14. 9. 2015 správní orgán I. stupně žalobci sdělil, že při vodoprávním dozoru 16. 7. 2015 se nepodařilo zjistit, na kterých pozemcích dešťová kanalizace vede, kdo ji zhotovil a kdo je vlastníkem. Při jednání 14. 9. 2015 dle protokolu o kontrole správní orgán I. stupně zjistil (není uvedeno, jakým způsobem), že v místě posuzovaného potrubí byla vedena stružka k odvodu povrchových vod z důlního díla a přilehlých nemovitostí původně zaústěná do strouhy v ulici P. před vybudováním současné dešťové kanalizace, která byla částečně zatrubněna v roce 1920 při stavbě stodoly na pozemku p. č. X, po vybudování obecní dešťové kanalizace byla částečně zatrubněna stružka na pozemku p. č. X a napojena na obecní dešťovou kanalizaci a v roce 1978 zatrubnil pan S. zbytek stružky na pozemku p. č. X. Dle sdělení starostky městyse K. není dešťová kanalizace na uvedených pozemcích ve vlastnictví městyse a městys ji neprovozuje. Žalobce při ústním jednání namítal, že posuzované potrubí není vodním dílem. Správní orgán I. stupně mu sdělil, že nemá po prohlídce stavby pochybnost o tom, že se na pozemcích p. č. X, X, X, X, X a X nachází vodní dílo – stavba dešťové kanalizační stoky sloužící k odvodu srážkových vod do obecní dešťové

kanalizace. Dle protokolu o kontrole byla dne 7. 10. 2015 provedena kontrola nezatrubněné části dešťové kanalizace a 21. 10. 2015 byl správnímu orgánu I. stupně předložen projekt a stavební povolení z roku 1920 na nemovitost na č. p. X, jehož součástí je zakres zatrubněné dešťové kanalizace a pohled na dešťovou kanalizaci na sousedních pozemcích. V závěru protokolu o kontrole je výčet podkladů pro kontrolní zjištění, a to místní šetření dne 16. 7. 2015, ústní jednání dne 14. 9. 2015, místní šetření dne 7. 10. 2015, podání informací ze dne 21. 10. 2015, 26. 10. 2015, 29. 10. 2015, 30. 10. 2015 a 4. 11. 2015, povolení ke stavbě z 2. 5. 1920 s projektem povolované stavby, dále pak fotodokumentace ze dne 16. 7. 2015, 15. 9. 2015, 7. 10. 2015 a fotodokumentace pořízená žalobcem. Z fotodokumentace ze dne 16. 7. 2015, která je přílohou protokolu o kontrole, je patrné, že se na pozemku p. č. X (dle označení fotografie) nachází v blíže neurčeném místě bez zřejmého směru či napojení poškozená zřejmě betonová trouba a před domem č. p. X (dle popisu fotografie) kanalizační vpust'. Na fotografii označené jako zatrubněná kanalizace na pozemku p. č. X není žádné potrubí viditelné. Bez jakýchkoli popisků je zařazena skupina fotografií blíže neidentifikovaných prostor mezi nemovitostmi č. p. X, X, X, X, X a X, z nichž není patrné, o jaké jde pozemky, respektive k jakým stavbám přiléhají. Na dvou fotografiích je patrné kamenné dláždění v úzkém prostoru mezi zdmi a zamřížovaná vpust', část zachycuje nedlážděný, částečně vegetací porostlý prostor mezi zdmi bez zřetelné návaznosti na vydlážděný prostor se svodovými okapovými rourami při jedné zdi a vyústěním užších neidentifikovatelných trubek, na dvou fotografiích je zachyceno zakončení trouby ve zdi domu v blíže nespecifikovaném místě a na několika fotografiích je pak patrná pouze vegetace kolem oplocení. Obdobně nejasná je i fotodokumentace ze dne 15. 9. 2015 a 7. 10. 2015.

15. Správní orgán I. stupně sdělením ze dne 11. 2. 2016 k podnětu žalobce konstatoval, že nemá pochybnost o tom, že se na pozemcích č. p. X, X, X, X, X a X nachází vodní dílo, a proto nezahájí řízení o odstranění pochybností.
16. Dne 28. 7. 2016 provedl správní orgán I. stupně místní šetření na pozemcích p. č. X, X, X, X, X a X k prověření odtékání povrchové vody přes pozemek žalobce p. č. X, v návaznosti na sdělení žalobce ze dne 14. 7. 2016, že z betonové roury odstranil beton, a sdělení osob zúčastněných na řízení 2 a 3, podle nichž beton odstraněn nebyl. Správní orgán I. stupně při místním šetření nezjistil, že by voda ve veřejně přístupné části dešťové kanalizaci neodtékala, voda v rouře, kam bylo možné dohlédnout, nestála. Na vyústění potrubí do obecní dešťové kanalizace bylo patrné, že voda do ní odtéká. Správní orgán I. stupně požádal starostku městyse K. o kontrolu průchodnosti dešťové kanalizace.
17. Dne 11. 8. 2016 sdělila starostka městyse správnímu orgánu I. stupně, že na jeho žádost městys provedl 4. 8. 2016 zkoušku průtočnosti dešťové kanalizace na pozemcích p. č. X a X. Byla použita hasičská technika, kterou byla voda puštěna samospádem v horní části kapalice, voda samovolně odtékala do uliční dešťové kanalizace v ulici P., zkouška trvala 10 minut, na pozemku p. č. X se zcela naplnil dešťový kanál.
18. Na základě oznámení o zahájení kontroly ze dne 17. 8. 2016 sdělil žalobce správnímu orgánu I. stupně, že podmiňuje provedení kontroly na místě rozhodnutím v pochybnostech, aby bylo postaveno najisto, jaká stavba a dodržování jakých povinností je kontrolováno.
19. Součástí správního spisu je mezi podklady známými správnímu orgánu I. stupně z úřední činnosti založen také plánec potrubí bez zřejmého původu a fotografie potrubí pořízené Š. K..
20. Dne 21. 9. 2016 správní orgán I. stupně oznámil zahájení řízení o odstranění pochybností, zda stavba sloužící k odvodu srážkových vod z nemovitostí č. p. X, X, X, X, X, X, X, X a X, která vede po pozemku p. č. X a ústí do obecní dešťové kanalizace, je vodním dílem.
21. Dne 3. 11. 2016 proběhlo ústní jednání spojené s místním šetřením. V protokolu je v popisu zjištěných skutečností uvedeno, že se na pozemku p. č. X nachází cca 26,5 m dlouhé potrubí zhotovené převážně z betonových rour DN 400, které byly v úseku, který žalobce v roce 2015

zabetonoval, vyměněny za plastové potrubí s tím, že v době místního šetření nebylo možné zjistit, o jaké potrubí jde, neboť bylo zahrnuto zeminou. Dále bylo v protokolu konstatováno, že posuzované potrubí je stavbou ve smyslu stavebního zákona, na hranici pozemků p. č. X a X je napojeno na dešťovou kanalizaci vedoucí na pozemcích p. č. X, X, X, X a X a je zaústěno do dešťové kanalizace pozemku p. č. X. Stavba slouží k odvádění povrchových vod vzniklých dopadem atmosférických srážek na výše položené pozemky a je do ní zaústěna dešťová kanalizační přípojka ze staveb č. p. X a X. Část potrubí postavil v roce 1969 pan K., zbývající část bývalý vlastník pozemku p. č. X pan S.. V době místního šetření posuzované potrubí odvádělo část povrchových vod z dešťové kanalizace, do které je napojeno, a povrchové vody z nemovitostí p. č. X a X.

22. Dne 14. 11. 2016 osoby zúčastněné na řízení 2 a 3 ve společném stanovisku k protokolu vyjádřily nesouhlas se zjištěním, že betonová část posuzovaného potrubí byla nahrazena za plastovou, neboť tato skutečnost se zakládá pouze na tvrzení žalobce. Žalobce ve vyjádření ze dne 21. 11. 2016 namítal, že správní orgán I. stupně neprovedl ohledání posuzovaného potrubí na pozemku p. č. X, které se nachází pod povrchem, a není zřejmé, z jakých skutečností dovodil, z jakého materiálu je zhotoveno, na jaké pozemky je napojeno a kam je zaústěno. Během místního šetření nemohl zjistit, zda pan K. a v roce 1969 umístil na pozemku potrubí.
23. Dne 9. 1. 2017 se žalobce vyjádřil k podkladům rozhodnutí a navrhl doplnění dokazování.
24. Dne 11. 1. 2017 správní orgán I. stupně vydal prvostupňové rozhodnutí. V odůvodnění konstatoval, že potrubí vzniklo stavební činností J. K. a A. S., a je tedy stavbou dle § 2 odst. 3 stavebního zákona. Uvedl, že je napojeno na dešťovou kanalizaci vedoucí po pozemcích p. č. X, X, X, X a X (rozhodnutí obsahuje dva další odlišné výčty pozemků). Stavba je zaústěna do dešťové kanalizace na pozemku p. č. X, slouží k odvádění povrchových vod vzniklých dopadem atmosférických srážek na výše položené nemovitosti a je do ní zaústěna dešťová kanalizační přípojka ze staveb č. p. X a X. S odkazem na definici kanalizace uvedl, že je zřejmé, že potrubí je součástí kanalizační stoky dešťové kanalizace vedoucí po uvedených pozemcích.
25. Dne 16. 2. 2017 správní orgán I. stupně vydal rozhodnutí o opravě zřejmých nesprávností, kterým opravil údaje o vodním díle ve výrokové části tak, že posuzované potrubí je nedílnou součástí vedlejší stoky dešťové kanalizace vedené po pozemcích p. č. X, X, X, X a X, nikoli po pozemcích p. č. X, X, X, X, X, X, X, X a X. V odůvodnění uvedl, že ve výroku písemného vyhotovení rozhodnutí došlo ke zřejmé nesprávnosti v popisu vedlejší stoky dešťové kanalizace, které je předmětná stavba součástí, spočívající v chybném výčtu pozemků, na nichž se vedlejší stoka nachází.
26. Prvostupňové rozhodnutí napadl žalobce odvoláním, v němž argumentoval obdobně jako v žalobě. O odvolání bylo rozhodnuto napadeným rozhodnutím. V něm žalovaný uvedl, že správní orgán I. stupně zahájil řízení, aby vyšel vstříc požadavku žalobce, ačkoli neměl pochybnosti o tom, že posuzované potrubí je vodním dílem. Konstatoval, že rozhodnutí správního orgánu I. stupně není nepřehledné, nelogické a nepřezkoumatelné. Nikde není stanoveno, kde musí být uveden seznam podkladů. Seznam podkladů a odůvodnění, které podklady správní orgán I. stupně použil, je součástí rozhodnutí. Dle žalovaného je zřejmé, dle kterého zákonného ustanovení bylo rozhodnuto, záměna pojmu kanalizace a kanalizační stoka a uvedení nesprávného pramene definice kanalizace neměly za následek nezákonnost rozhodnutí. Úkolem rozhodnutí nebylo stanovit podrobnosti ohledně typu vodního díla, jeho přesné trasy, technického stavu či technických detailů. Správní orgán I. stupně definoval potrubí co do délky, materiálu a pozemků, po nichž vede, za účelem jednoznačného popisu objektu, o němž rozhoduje. Odchyly od skutečnosti nemají vliv na závěr, že jde o vodní dílo. Správní orgán I. stupně ve správním řízení vycházel zejména z okolností známých mu z úřední činnosti. Z odůvodnění je dle žalovaného zřejmé, z jakých důvodů a na základě jakých úkonů rozhodl. Správní orgán I. stupně potrubí zná z úřední činnosti a zkouškou průtočnosti bylo prokázáno,

že posuzované potrubí odvádí vodu ze sousedního pozemku do obecní dešťové kanalizace, není-li zaslepeno. Tím byla ověřena i skutečnost, že ústí do obecní dešťové kanalizace. Z podkladů známých správnímu orgánu I. stupně z úřední činnosti je patrné, že potrubí slouží k odvádění povrchových vod. Není-li znám původní účel stavby, pro který byla postavena, podle § 125 odst. 2 stavebního zákona platí, že je určena k účelu, pro který je stavebně technickým uspořádáním vybavena. Posuzované potrubí nemůže být ničím jiným, než vodním dílem k odvádění srážkových vod. Jelikož správní orgán I. stupně neměl pochybnosti, že jde o vodní dílo, byl oprávněn kontrolu provádět. I pokud by byla předmětná kontrola soudem prohlášena za nezákonnou, správní orgán I. stupně měl dostatek dalších podkladů. Řízení a pochybnosti se týkaly pouze potrubí na pozemku p. č. X. O dalších částech potrubí na pozemcích č. p. X, X, X, X a X správní orgán I. stupně pochybnosti neměl. Dle žalovaného stavba není kanalizační přípojkou, neboť § 3 odst. 2 zákona o vodovodech a kanalizacích hovoří o pozemku v singuláru. Uvedl, že dešťová kanalizace může vést otevřeným korytem a nemusí být zhotovena ze souvislého vodotěsného potrubí. Vodním dílem může být i nelegální objekt, který nemá odpovídající technický stav. Uvedl, že dle sdělení starostky městyse v ulici K. a U H. obecní dešťová kanalizace nevede. Dešťová kanalizace na pozemku p. č. X nebyla předmětem rozhodnutí. Napadené rozhodnutí nestanoví, čeho je potrubí součástí, pouze deklaruje, že jde o vodní dílo. K námitkám ohledně podkladů konstatoval, že plánek potrubí nebyl rozhodujícím podkladem pro rozhodnutí. Místní šetření dne 28. 7. 2016 a kontrola průtočnosti byly provedeny před zahájením řízení a pouze dokumentují skutečnosti známé správnímu orgánu I. stupně z úřední činnosti. Uvedl, že správní orgán I. stupně se s návrhy na provedení důkazů vypořádal. Správní orgán I. stupně neměl pochybnosti o tom, že jde o vodní dílo, přičemž žádný žalobcem předložený důkaz dle žalovaného jednoznačně neprokazuje opak. Technické detaily nebyly předmětem řízení. Zápisy v knihách vodních děl a jiných historických evidencích mohou prokazovat pouze existenci, nikoli neexistenci vodního díla. Dokumentace dešťové kanalizace není nutným podkladem pro vydání rozhodnutí. Zdůraznil, že rozhodnutí pouze deklaruje, zda jde o vodní dílo, a neřeší, čeho je vodní dílo součástí.

Posouzení žalobních bodů

27. Podle § 1 odst. 1 vodního zákona je účelem tohoto zákona je chránit povrchové a podzemní vody, stanovit podmínky pro hospodárné využívání vodních zdrojů a pro zachování i zlepšení jakosti povrchových a podzemních vod, vytvořit podmínky pro snižování nepříznivých účinků povodní a sucha a zajistit bezpečnost vodních děl v souladu s právem Evropských společenství. Účelem tohoto zákona je též přispívat k zajištění zásobování obyvatelstva pitnou vodou a k ochraně vodních ekosystémů a na nich přímo záviselých suchozemských ekosystémů.
28. Podle § 55 odst. 1 vodního zákona jsou vodní díla stavby, které slouží ke vzdouvání a zadržování vod, umělému usměrňování odtokového režimu povrchových vod, k ochraně a užívání vod, k nakládání s vodami, ochraně před škodlivými účinky vod, k úpravě vodních poměrů nebo k jiným účelům sledovaným tímto zákonem, a to zejména stavby uvedené pod písmeny a) až l) tohoto zákona, mezi nimiž jsou pod písmenem c) uvedeny stavby vodovodních řadů a vodárenských objektů včetně úpraven vody, kanalizačních stok, kanalizačních objektů, čistíren odpadních vod, jakož i stavby k čištění odpadních vod před jejich vypouštěním do kanalizací.
29. Podle § 55 odst. 3 vodního zákona za vodní díla se podle tohoto zákona nepovažují zejména jednoduchá zařízení mimo koryta vodních toků na pozemcích nebo stavbách k zachycení vody a k jejich ochraně před škodlivými účinky povrchových nebo podzemních vod, vodohospodářské úpravy, bezodtokové jímky včetně přítokového potrubí, vnitřní vodovody a vnitřní kanalizace, vodovodní a kanalizační přípojky, průzkumné hydrogeologické vrty, pokud neslouží k odběru podzemní vody, další zařízení vybudovaná v rámci geologických prací a vrty k využívání energetického potenciálu podzemních vod, pokud nedochází k čerpání nebo odběru podzemních vod.

30. Podle § 55 odst. 4 vodního zákona v pochybnostech o tom, zda jde o vodní dílo, rozhodne místně příslušný vodoprávní úřad.
31. Podle § 3 správního řádu nevyplývá-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2.
32. Podle § 68 odst. 2 správního řádu ve výrokové části se uvede řešení otázky, která je předmětem řízení, právní ustanovení, podle nichž bylo rozhodováno, a označení účastníků podle § 27 odst. 1. Výroková část rozhodnutí může obsahovat jeden nebo více výroků; výrok může obsahovat vedlejší ustanovení.
33. Podle § 68 odst. 3 věta první správního řádu v odůvodnění se uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí.
34. Soud uvádí, že pokud vodoprávní úřad v řízení vedeném z moci úřední (§ 126 odst. 8 vodního zákona) rozhoduje podle § 55 odst. 4 zákona o vodách, pak bez ohledu na motiv, který ho vedl k zahájení řízení, musí své závěry o tom, zda jde o vodní dílo, řádně a přesvědčivě odůvodnit v souladu s § 68 odst. 3 správního řádu a *postupovat* dle § 3 správního řádu tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, v rozsahu, který je nezbytný pro soulad rozhodnutí s požadavky uvedenými v § 2 správního řádu, tedy nejen jeho soulad s právními předpisy, ale také s požadavkem ochrany práv nabytých v dobré víře a oprávněných zájmů dotčených osob a ochranou *veřejného zájmu*.
35. K rozhodování v pochybnostech, zda jde o vodní dílo, vydalo Ministerstvo zemědělství dne 22. 8. 2005 *výklad* pod č. j. 25035/2005-16300, podle něhož vodoprávní úřady mají v řízení o odstranění pochybností zejména zkoumat, zda se jedná o stavbu dle stavebního zákona, tuto stavbu řádně a jednoznačně vymezit a posoudit, k jakému účelu slouží. Účel stavby je přitom pro rozhodnutí, zda jde o vodní dílo či nikoliv, zcela zásadní. K tomu je třeba poznamenat, že účelem rozhodnutí je autoritativní konstatování stavu, jaký je a má být. Rozhodnutí „v pochybnostech“ není pouze deklarací stavu *de facto*, ale také *de iure* (přiměřeně viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 7. 2017, č. j. 1 As 24/2016-61). Účelem rozhodování v pochybnostech není legalizace protiprávního stavu. Nelze proto souhlasit s *žalovaným*, že lze autoritativně deklarovat, že jde o vodní dílo v případě stavby vybudované nelegálně, která zároveň nemá ani odpovídající technický stav, neboť taková stavba nemůže v souladu s právem sloužit účelům uvedeným v § 55 odst. 1 vodního zákona. Tyto otázky tedy není možné zcela pominout. V případě staveb vybudovaných před 1. 1. 2002 je pak třeba zvážit též proporcionalitu důsledků rozhodnutí pro vlastníka pozemku, na němž se posuzovaná stavba nachází, v podobě souvisejícího omezení vlastnického práva dle § 59a vodního zákona, podle něhož je vlastník pozemku povinen strpět za náhradu vodní dílo vybudované před 1. 1. 2002 a jeho užívání, aby byl zajištěn soulad s čl. 11 Listiny základních práv a svobod (tedy zvážit též veřejný zájem na omezení vlastnického práva v konkrétním případě, zejména u staveb, které nebyly povoleny, ač povolení vyžadovaly, okolnosti vzniku stavby či dobrou víru vlastníka pozemku a jeho právních předchůdců). S ohledem na výše uvedené tedy není bez významu ani doba vzniku stavby, respektive její historický vývoj. Soud dále připomíná, že aplikace ustanovení § 125 odst. 2 stavebního zákona [dříve § 104 odst. 1 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění do 31. 12. 2006], na které odkazuje žalovaný v napadeném rozhodnutí, má místo v případě, že se nezachovaly doklady, z nichž by bylo možné zjistit účel, pro který byla stavba povolena. Správní orgán by tedy při jeho aplikaci měl vysvětlit, z jakých skutečností vychází ve své úvaze o legálnosti stavby, a teprve poté aplikovat zákonné domněnky v něm zakotvené. Tyto úvahy však napadené rozhodnutí neobsahuje. Při aplikaci uvedeného

ustanovení je pak třeba posoudit, k jakému účelu může stavba sloužit vzhledem ke svému stavebně technickému uspořádání.

36. Ve výroku rozhodnutí podle § 55 odst. 4 zákona o vodách je pak třeba jasně, srozumitelně, přesně a určitě vymezit vodní dílo (stavbu), jehož povaha je rozhodnutím závazně deklarována.
37. Ačkoli v projednávané věci správní orgán I. stupně uvedl ve výroku velmi podrobné údaje o vodním díle (respektive vodních dílech), výrok uvedenému požadavku plně nevyhovuje, neboť z něj jednoznačně neplyne, zda posuzované potrubí (samo o sobě) je vodním dílem – stavbou kanalizační stoky, nebo součástí vodního díla – kanalizační stoky vedoucí po pozemcích p. č. X, X, X, X, X (respektive též X).
38. Je na správním orgánu, jak podrobně stavbu vodního díla vymezí ve výroku rozhodnutí, bude-li zachován požadavek určitosti a srozumitelnosti. Pokud nicméně určité údaje o vodním díle uvede ve výroku svého rozhodnutí, je třeba, aby měly odraz v odůvodnění a podkladech pro rozhodnutí, přičemž případné odchylky od skutečnosti pak nelze považovat za nevýznamné pro rozhodnutí a s námitkami směřujícími proti popisu vodního díla byl žalovaný povinen se zabývat, pokud hodlal prvostupňové rozhodnutí jako věcně správné potvrdit.
39. V projednávané věci správní orgány povahu vodního díla, respektive jeho součástí, odvozovaly od skutečnosti, že je nedílnou součástí kanalizační stoky dešťové kanalizace vedoucí po pozemcích p. č. X, X, X, a X, X, což se promítlo i ve výroku rozhodnutí (nikoli zcela jasném). Za této situace bylo povinností správních orgánů i s přihlédnutím k námitkám uplatněným žalobcem přezkoumatelně a přesvědčivě odůvodnit závěr o této kanalizační stoce jako vodním díle. Nelze souhlasit s názorem správního orgánu I. stupně aprobovaným žalovaným, že vodoprávní úřad nemusel dokazovat, že dešťová kanalizace na pozemcích p. č. X, X, X, X, X a X je vodním dílem, neboť o tom, že se na těchto pozemcích nachází vodní dílo dešťové kanalizace, není pochyb. Žalovaný ani správní orgán I. stupně v napadeném ani prvostupňovém rozhodnutí nepopsaly zjištěný skutkový stav na uvedených pozemcích, nevysvětlili, na základě jakých podkladů (či v rámci jaké úřední činnosti) tyto skutečnosti zjistili, ani jakou úvahou byli vedeni při jejich právním hodnocení. Situaci naopak dále zatemňují tím, že správní orgán I. stupně v odůvodnění zaměňuje pojmy kanalizační stoka a kanalizace a uvádí různé výčty pozemků, na nichž se má tato kanalizační stoka (či kanalizace) nacházet, přičemž stav na všech těchto pozemcích není zcela zřejmý ani z podkladů pro rozhodnutí založených ve správním spise. Nelze přehlédnout, že dle protokolu o kontrole č. j. MURA/39151/2015 se správnímu orgánu I. stupně nepodařilo při kontrole na místě 16. 7. 2015 zjistit, na kterých pozemcích dešťová kanalizace vede a kdo ji zhotovil. K tomu přistupuje skutečnost, že žalovaný hovoří o potrubí na pozemcích p. č. X, X, X, X a X, ačkoli existence potrubí na pozemcích X, X a X postrádá podklad ve správním spise. K námitce žalobce, který zpochybňoval posouzení proluky mezi domy na pozemcích X, X a X jako kanalizace, žalovaný pouze poznamenal, že dešťová kanalizace může vést otevřeným korytem, aniž blíže odůvodnil, z jakého skutkového stavu na uvedených pozemcích vycházel, na základě jakých podkladů k těmto zjištěním dospěl a vysvětlil, proč jde o stavbu vodního díla (jeho část), a nikoli např. pouze o jednoduché zařízení k ochraně pozemků či staveb před škodlivými účinky povrchových vod (§ 55 odst. 3 vodního zákona). Ani z obsahu správního spisu přitom neplynou jednoznačné závěry o posuzovaném potrubí a stoce, již má být dle výroku rozhodnutí součástí (kudy vede, co je do něj napojeno). Žalovaný na odvolací námitky žalobce ohledně nepřezkoumatelnosti závěru o existenci vodního díla na ostatních pozemcích reagoval jen tím, že nejde o předmět řízení v pochybnostech. Takové vypořádání nelze vzhledem k výše uvedenému považovat za dostatečné a závěry žalovaného za přezkoumatelné. Námitka žalobce je tedy důvodná. Jak bylo výše uvedeno, pro posouzení, zda jde o stavbu vodního díla, není přitom významná pouze otázka, k jakému účelu fakticky slouží, ale k jakému účelu může sloužit v souladu s právem. Opačný výklad by vedl k absurdním důsledkům, kdy by například nelegální napojení pozemku či stavby na přípojku bez souhlasu jejího vlastníka mohlo založit vznik vodního díla (kanalizační stoky).

40. Soud se i s ohledem na shora uvedené ztotožňuje s žalobcem, že závěr vyslovený ve výroku prvostupňového rozhodnutí nemá dostatečný podklad ve skutkových zjištěních uvedených v napadeném a prvostupňovém rozhodnutí. Soud též souhlasí s žalobcem, že přes uplatněné odvolací námitky není zcela zřejmé, jaká skutková zjištění na základě jakých podkladů (jaké úřední činnosti) správní orgány učinily. Správní orgán musí uvést, jaké konkrétní skutečnosti jsou mu známy z úřední činnosti, v rámci jaké konkrétní úřední činnosti či postupu tyto informace získal a jak se o nich dozvěděl, aby umožnil účastníkovi skutečnosti zjištěné z úřední činnosti zpochybnit a navrhnout důkazy je vyvracející. Pokud žalobce namítá, že správní orgán nemohl tyto skutečnosti v rámci úřední činnosti zjistit, musí se správní orgány s těmito námitkami vypořádat (mj. existence a popis potrubí na pozemcích p. č. X, X a X či přípojky od domu č. p. X a X). Ani skutečnosti známy z úřední činnosti nelze použít jako podklad, pokud by byly získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy. Námitky týkající se nezákonnosti podkladů získaných mimo předmětné řízení nelze vypořádat jen tím, že pouze dokumentují skutečnosti známy správnímu orgánu z úřední činnosti, a žalovaný byl dle § 89 odst. 2 správního řádu povinen se jimi řádně zabývat. Soud nicméně poznamenává, že místní šetření provedené vodoprávním úřadem dne 28. 7. 2016 (v podstatě zhlédnutí situace úřední osobou z veřejného prostranství na základě podnětu dotčených osob), o němž byl pořízen záznam, který je založen ve správním spise, lze svou povahou považovat za úkon ve smyslu § 3 kontrolního řádu. Ze sdělení obce ze dne 11. 8. 2016 neplyne, že by zkouška průtočnosti provedená za použití hasičské techniky byla provedena obcí jako orgánem veřejné moci, a nelze ji proto považovat za nezákonnou pro nedostatek pravomoci. Žalobce netvrdí, že by například došlo k nezákonnému vstupu na jeho pozemek. Otázka odbornosti provedené zkoušky je pak věcí hodnocení tohoto podkladu a v něm popsaného průběhu.
41. Žalovaný se dostatečně nevypořádal ani s odvolací námitkou týkající se nákresu potrubí. Správní orgán I. stupně uvedl, že nákres zahrnul mezi podklady pro rozhodnutí jako doklad o době vzniku stavby a o tom, kdo ji postavil. Žalobce namítal, že listina nemůže dokládat dobu vzniku stavby, zpochybňuje pravost podpisu bývalého vlastníka pozemku p. č. X a okolnosti podpisu J. K. datovaného 3. 11. 2016, k němuž mělo dojít dle prvostupňového rozhodnutí při ústním jednání, ačkoli tato skutečnost ani jeho přítomnost nejsou v protokolu o jednání spojeném s místním šetřením ze dne 3. 11. 2016 zachyceny. K tomu žalovaný pouze uvedl, že rozhodnutí nestanoví rok výstavby a nejde o rozhodující podklad pro rozhodnutí. Jak bylo však výše uvedeno, historické souvislosti a doba vzniku stavby mohou být relevantními skutečnostmi. Budou-li správní orgány opírat skutková zjištění ohledně doby vzniku stavby a osoby zhotovitele o předmětný nákres, bude třeba, aby se s námitkami žalobce směřujícími proti pravosti, správnosti a původu listiny vypořádaly. Soud v této souvislosti připomíná, že obecně vzato může být písemné prohlášení třetí osoby podkladem pro rozhodnutí. Jsou-li však namítány pochybnosti o jeho správnosti, je třeba se s takovými námitkami vypořádat a pochybnosti odstranit. Vhodným prostředkem je v takovém případě zejména výslech svědka.
42. K námitce nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí pro nevypořádání odvolací námitky, že správní orgán I. stupně fakticky nepoužil jako podklad pro rozhodnutí žalobcem navržené důkazy, soud konstatuje, že žalovaný, byť ve stručnosti, na námitku reagoval, jestliže uvedl, že žádný z důkazů předložených žalobcem jednoznačně neprokazuje, že nejde o vodní dílo, a zápisy v knihách vodních děl či jiných historických evidencí mohou prokázat pouze existenci, nikoli neexistenci díla. Napadené rozhodnutí nelze proto považovat za nepřezkoumatelné z důvodu jejího nevypořádání. Žalovaný též k námitce žalobce odůvodnil, proč nepovažoval prvostupňové rozhodnutí za nepřehledné a nelogické. Soud souhlasí s žalovaným v tom, že § 68 odst. 3 správního řádu nelze vykládat tak, že by náležitosti odůvodnění musely být v rozhodnutí vždy nutně uvedeny v pořadí, v němž jsou v tomto ustanovení vypočteny. Smyslem ustanovení je, aby odůvodnění bylo jasné, srozumitelné, přesvědčivé a přezkoumatelné. S ohledem na výše uvedené

se nicméně soud ztotožnil s žalobcem, že těmto požadavkům prvostupňové rozhodnutí v projednávané věci nedostálo.

43. K právnímu hodnocení soud poznamenává, že již s ohledem na nedostatečná skutková zjištění nelze právní závěr správních orgánů přezkoumat. K námitce žalobce, že zákon nevylučuje, aby kanalizační přípojka sloužila k odvádění vody od několika staveb či pozemků, soud pouze obecně konstatuje, že byť obecně použití singuláru namísto plurálu je obvyklou legislativní technikou a nelze jeho význam přeceňovat, právní úprava vychází z toho, že kanalizační přípojky by zásadně měly připojovat pozemek či stavbu jednoho vlastníka, a to nejen s ohledem na použitý singulár v § 3 zákona o vodovodech a kanalizacích, ale i logicky navazující úpravu vlastnických vztahů a osoby odběratele, přičemž toto pojetí podporuje též ustanovení § 3a zákona o vodovodech a kanalizacích, které řeší případy, kdy dojde k rozdělení pozemků a staveb. Tím však není zcela vyloučena (např. s ohledem na historický vývoj) existence sdružených přípojek více odběratelů, respektive napojení více pozemků či staveb na jedinou přípojku, a je tedy třeba řádně popsat a posoudit konkrétní skutkový stav, i s přihlédnutím k jeho vzniku, technickému řešení a vlastnickým vztahům.
44. K námitce nepřiměřeného zásahu do vlastnického práva soud s ohledem na nepřezkoumatelnost odůvodnění a nedostatečná skutková zjištění pouze poznamenává, že bude na správních orgánech, aby, jak bylo shora uvedeno, přihlédly při posuzování účelu stavby též k historickým souvislostem a dopadům do práv dotčených osob, i s přihlédnutím k § 59a vodního zákona. Soud upozorňuje, že z napadeného rozhodnutí není patrné, na jaké sdělení starostky městyse žalovaný v napadeném rozhodnutí odkazuje stran neexistence dešťové kanalizace v ulicích K. a U H..
45. K námitce žalobce, že posuzované potrubí nemůže být součástí dešťové kanalizace, neboť nejde o samostatný předmět vlastnictví a obec své vlastnické právo popírá, soud předně uvádí, že nelze ztotožňovat stavbu z hlediska veřejného (stavebního) práva a z pohledu práva občanského. Dále soud konstatuje, že věci, které podle § 2 odst. 2 zákona o vodovodech a kanalizacích tvoří kanalizaci, mohou být ve vlastnictví různých osob (viz rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 2002, sp. zn. 22 Cdo 539/2001, ze dne 10. 12. 2009, sp. zn. 22 Cdo 944/2007, ze dne 24. 4. 2018, sp. zn. 22 Cdo 5997/2017, a ze dne 16. 7. 2008, sp. zn. 22 Cdo 1121/2008, rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci, ze dne 29. 5. 2013, č. j. 59 A 7/2013-53). Vodní dílo nemusí mít jediného vlastníka a nemusí být samostatným či jediným předmětem občanskoprávních vztahů. Soud v této souvislosti upozorňuje, že posouzení, zda jde o vodní dílo, neodpovídá na otázku, kdo je jeho vlastníkem a koho tíží povinnosti vlastníka vodního díla. Je pak třeba vyjít z jasně a určitě vymezeného vodního díla a odpovědět na otázku, zda je z hlediska občanského práva samostatnou věcí, součástí věci či souborem věcí, kdo věc zhotovil a na koho přešlo vlastnické právo. Námitka žalobce tedy není důvodná. Soud nicméně vzhledem k výše uvedenému na okraj dále upozorňuje účastníky a osoby zúčastněné na řízení, že v zájmu předcházení sporům je nanejvýš vhodné, aby se ve vzájemné součinnosti (a případně v součinnosti s dalšími dotčenými osobami) pokusili nalézt rozumné spravedlivé řešení širších vztahů nad rámec předmětu řízení podle § 55 odst. 4 vodního zákona.
46. Soud s ohledem na výše uvedené napadené rozhodnutí podle ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. zrušil pro nepřezkoumatelnost a podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vyslovil, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení. Vysloveným právním názorem jsou správní orgány v dalším řízení vázány (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Jelikož uvedené vady mohou být odstraněny v řízení odvolacím, soud neshledal důvody pro zrušení prvostupňového rozhodnutí. Soud připomíná, že zrušení rozhodnutí správního orgánu nižšího stupně je věcí úvahy soudu a leží mimo dispoziční sféru účastníků řízení. Není procesním právem žalobce domáhat se zrušení rozhodnutí správního orgánu nižšího stupně, které předcházelo napadenému správnímu rozhodnutí, jemuž by odpovídala povinnost soudu o takovém návrhu výrokem rozhodnout (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2007 č. j. 1 As 60/2006-106).

47. O náhradě nákladů řízení ve vztahu mezi účastníky soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch. Žalobce byl naproti tomu plně úspěšný, a má proto právo na náhradu nákladů řízení. Náklady, které žalobci v řízení vznikly, spočívají v zaplaceném soudním poplatku za žalobu ve výši 3 000 Kč, soudním poplatku za dva návrhy na přiznání odkladného účinku žalobě po 1 000 Kč a nákladech na zastoupení advokátem, které tvoří odměna za zastoupení, náhrada hotových výdajů a náhrada daně z přidané hodnoty. Výše odměny advokáta za zastupování se stanoví v souladu s ustanovením § 35 odst. 2 s. ř. s. dle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů. Zástupce žalobce provedl v řízení tři účelné úkony právní služby ve smyslu ustanovení § 11 odst. 1 písm. a), d) advokátního tarifu, a to převzetí zastoupení, sepsí žaloby a repliky. Odměna za každý z těchto úkonů právní služby činí 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5. advokátního tarifu]. Dále zástupci žalobce náleží odměna ve výši jedné poloviny z částky 3 100 Kč, tj. 1 550 Kč za sepsí návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě ze dne 8. 11. 2017 dle § 11 odst. 2 písm. a) a odst. 3 advokátního tarifu (první návrh na přiznání odkladného účinku byl součástí žaloby), neboť jde o úkon svou povahou a účelem nejblíže návrhu na předběžné opatření, k němuž došlo po zahájení řízení. Jelikož žalobce v rámci druhého návrhu na přiznání odkladného účinku uplatňoval nové skutečnosti nastalé po podání žaloby, nelze náklady hodnotit jako neúčelné. Celková výše odměny tedy činí 10 850 Kč. Vedle odměny přísluší zástupci žalobce též náhrada hotových výdajů v paušální výši 300 Kč za každý z úkonů právní služby dle ustanovení § 13 odst. 1 a 4 advokátního tarifu, celkem tedy 1 200 Kč. Jelikož zástupce žalobce je plátcem daně z přidané hodnoty, je součástí nákladů žalobce též náhrada této daně, kterou je jeho zástupce povinen odvést z odměny za zastupování a náhrady hotových výdajů (§ 57 odst. 2 s. ř. s.), ve výši 21 % z částky 12 050 Kč, tedy 2 530,50 Kč. Náhradu nákladů řízení v celkové výši 19 580,50 Kč je žalovaný povinen uhradit podle § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů, užitého na základě § 64 s. ř. s., k rukám zástupce žalobce, a to ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku (§ 54 odst. 7 s. ř. s.).
48. Osoby zúčastněné na řízení mají zásadně podle § 60 odst. 5 věty první s. ř. s. právo na náhradu jen těch nákladů, které jim vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jim soud uložil. Jelikož soud v tomto řízení osobám zúčastněným na řízení žádné povinnosti neuložil a neshledal pro přiznání náhrady nákladů řízení ani jiné důvody hodné zvláštního zřetele, rozhodl tak, že osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 7. ledna 2020

Mgr. Jitka Zavřelová, v. r.
předsedkyně senátu